

Verslag Verantwoord Beleggen in de Praktijk

8 april organiseerden de VBA-commissie private banking en de VBA-commissie verantwoord beleggen een bijeenkomst over Verantwoord Beleggen in de Praktijk. Robert Klijn, voorzitter van de commissie verantwoord beleggen en ESG-specialist bij Fair Impact, bracht naar voren dat samenwerking tussen commissies uitstekend werkt om commissiedoelstellingen te realiseren.

Hans Molenaar, directeur beleggingen bij IVM Caring Capital, gaf een overzicht van de verschillende stijlen van verantwoord beleggen. Een grote meerderheid van meer dan 2000 onderzoeken rapporteert een positieve relatie tussen verantwoord beleggen en financieel rendement – na aftrek van kosten. Marieke de Leede, directeur verantwoord beleggen bij Kempen Capital Management, gaf inzicht in de integratie van verantwoord beleggen in het beleggingsproces waarbij de dialoog met stakeholders centraal staat. Haar praktijkvoorbeelden van engagement lieten zien dat fondsmanagers bereid zijn om met controversiële bedrijven in gesprek te gaan en deze te verkopen als hiermee geen voortgang wordt geboekt. Haar team gaat ook rechtstreeks met bedrijven in gesprek. Op termijn kan dat resulteren in verandering van bedrijfsstrategieën.

Adrie Heinsbroek, Hoofd Duurzaamheid bij de Belgische tak van ING Bank, gaf aan hoe je als adviseur met particulieren in gesprek kunt gaan over verantwoord beleggen. Je kunt je bij de keuze uit beleggingen de vraag stellen: “Word ik er gelukkig van?” Zie je portefeuille als een kledingkast: durf eens alle beleggingen aan de kant te leggen om te kijken wat je op dit moment écht zou willen kopen. Adrie gebruikte het verhaal van Heer Bommel en de bovenbazen van Marten Toonder uit 1963 om aan te geven dat een begrip als circulaire economie niets nieuws onder de zon is.

V.l.n.r. Robert Klijn, Hans Molenaar, Marieke de Leede, Hans Broholm en Adrie Heinsbroek

Private banking commissielid en directeur beleggingen bij Theodoor Gilissen Bankiers Paul Broholm had weinig moeite om een levendige paneldiscussie te laten ontstaan. Hierin werd onder andere naar voren gebracht dat impact investing nog beperkt schaalbaar is. Begrippen als verduurzaming en veerkracht spreken particulieren meer aan dan het brede begrip “impact”. De acceptatie van verantwoord beleggen door particulieren heeft lang geduurd. Het kan echter goed samengaan met de huidige trend van passief beleggen. Passieve beleggers hebben vaak grote belangen en hebben aandelen gemiddeld langer in portefeuille dan actieve beleggers. Zij hebben voldoende tijd om een engagementtraject van enkele jaren met bedrijven te voeren.

Naast aandelen kan ook verantwoord worden belegd in bijvoorbeeld credits, staatobligaties en private equity. De vraag is hoever je daarbij gaat. Zo hebben Finland en de Verenigde

Staten het clustermunitieverdrag niet ondertekend. Zou je op basis daarvan niet in hun staatobligaties willen beleggen? Nog een vraag: hoe ver gaat de fiduciaire plicht van een pensioenfonds? Voorheen gebruikten pensioenfondsen hun fiduciaire plicht als excuus om niet verantwoord te beleggen. De focus was puur op het behalen van maximaal financieel rendement voor hun pensioengerechtigden. Tegenwoordig wordt echter gesteld dat verantwoord beleggen een fiduciaire plicht is, zowel uit maatschappelijk als financieel oogpunt.

De introductie van duurzaamheidsbeoordelingen van beleggingsfondsen door mainstream organisaties als Morningstar en MSCI ESG Research heeft gezorgd voor nieuwe aandacht voor verantwoord beleggen. Over de methode om tot een oordeel te komen bestaat veel discussie. Er wordt nu gezocht naar een manier om bijvoorbeeld het doen van engagement met bedrijven in het duurzaamheidsoordeel van een fonds te laten meewegen. Op dit moment staan beleggingen in de beste wapen- en tabaksproducenten niet in de weg van een topbeoordeling. Een vergelijking werd gemaakt met de introductie van green bonds. Bij de eerste uitgiftes werden ook vraagtekens geplaatst of de juiste methode werd gebruikt om de mate van duurzaamheid vast te stellen. De duurzaamheidsrating van Morningstar moet worden gezien als een eerste stap. Net zoals bij green bonds, zorgt de rating voor veel bewustwording rondom verantwoord beleggen. Dit kan zich verder ontwikkelen tot een waardevolle beoordeling van de duurzaamheid van een beleggingsfonds, en het verder ontwikkelen van de vraag naar verantwoord beleggen. ■

Robert Klijn

Gouden VBA insigne voor Jan Overmeer

Jan Overmeer neemt afscheid als voorzitter van het VBA curatorium voor Permanente Educatie (PE). Jan was een van de grondleggers van dit curatorium dat in december 2005 werd opgericht. Leden van het eerste uur waren naast Jan, Jean Frijs, Cees Dert, Fons Lute en René Willemsen.

Jan Overmeer was al in een vroeg stadium een warm pleitbezorger van het belang van permanente educatie voor een beroepsvereniging als de VBA. Met oprichting van het PE curatorium, aanstelling van een academisch coördinator en later de installatie van een accreditatiecommissie voor PE, heeft Jan een belangrijke rol gespeeld in het op de kaart zetten en professionaliseren van PE binnen de VBA. Daarmee is een belangrijke basis gelegd voor de verdere groei van PE die we in de toekomst verwachten. Jan heeft zich ook altijd betrokken gevoeld en getoond bij de uitdagingen waar pensioenfondsbestuurders voor staan. Zo heeft hij het initiatief genomen voor een boek

waarmee pensioenfondsbestuurders zelf aan slag kunnen met actuele beleggings- en risicomanagementvragen waar zij voor staan. In 2015 is "Beheren van pensioenvermogen" uitgekomen in samenwerking tussen SPO en de VBA, onder redactie van Jan Overmeer, Alfred Slager, Fons Lute en Jeroen Schreur. Jan Overmeer is sinds zijn lidmaatschap van de VBA in 1988 en zijn hele periode als lid van de directie van Aegon Nederland (1990-2006) een belangrijke ambassadeur van de vereniging geweest. Bij een diner ter afscheid als voorzitter van het PE curatorium dankte VBA voorzitter Alfred Slager Jan Overmeer voor zijn bijdrage aan de VBA en overhandigde hem de gouden VBA insigne. ■

Cees Dert nieuwe voorzitter curatorium voor Permanente Educatie

Cees Dert neemt het voorzitterschap van het curatorium voor Permanente Educatie (PE) over van Jan Overmeer. Cees is sinds oprichting van het curatorium lid en zeer betrokken bij ontwikkelingen op het vakgebied en bij permanente educatie. Cees is bij diverse pensioenfondsen betrokken als adviseur (KLM

Pensioenfondsen, UWV) en hij is bestuurslid bij Zorg en Welzijn en lid Raad van Toezicht bij PNO Media. Met Cees Dert als voorzitter blijft het PE curatorium in zeer goede handen. Andere leden van het curatorium zijn Fons Lute, Pim Mol, Gerben Jorritsma, Gijs Verschuuren en Anne-Marie Munnik. ■

AGENDA

27 mei 2016

Zelf financiële keuzes maken: eigen schuld, dikke bult!?

Koninklijk Instituut voor de Tropen te Amsterdam

1 september 2016

Ethiek en integriteit: "Outside in – in gesprek met de samenleving"

Auditorium WTC te Amsterdam

